

Deze brief heeft de Nationale ombudsman op 9 maart 2017 verstuurd aan:

- Belastingdienst
- Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB)
- Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)
- Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG)
- Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen (LBIO)
- Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV)

Geachte heer.....

Dank voor uw deelname en uw inbreng in het Rondetafelgesprek over bankbeslag op 26 januari 2017. In deze brief vat ik de belangrijkste punten uit de bijeenkomst samen. Tevens beschrijf ik wat burgers (de komende tijd) mogen verwachten van overheidsinstanties en deurwaarders als deze bankbeslag leggen. Tenslotte doe ik een oproep aan de deelnemers van de Rondetafel en aan alle andere overheidsinstanties om op korte termijn de ongewenste gevolgen van bankbeslag zoveel mogelijk te beperken.

De opbrengst van de Rondetafelbijeenkomst

Ik zie terug op een constructief en open gesprek over de knelpunten bij bankbeslag met staatssecretaris Klijnsma, met de vertegenwoordigers van zes overheidsinstanties¹ en met de gerechtsdeurwaarders (zie bijlage 1 voor het verslag). We hebben vastgesteld dat het onwenselijk is dat burgers in financiële problemen komen door het ontbreken van een beslagvrije voet bij bankbeslag. Verschillende deelnemers hebben toegelicht dat zij – op verzoek van de beslagene – de beslagvrije voet al toepassen en hieraan ook bekendheid geven. Ook zijn er deelnemers die in de toekomst – vóórdat zij beslag leggen – een analyse willen maken van de financiële positie van de schuldenaar. Hiermee willen zij onnodige bankbeslagen zoveel mogelijk voorkomen.

De deelnemers konden de volgende uitgangspunten onderschrijven:

- Burgers mogen van overheidsinstanties en van gerechtsdeurwaarders verwachten dat deze – bij beslag op hun bankrekening – op verzoek een bedrag vrijlaten ter hoogte van de beslagvrije voet;

Postadres

Postbus 93122
2509 AC Den Haag

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 151
2594 AG Den Haag
Tel: (070) 356 35 63
Fax: (070) 360 75 72
bureau@nationaleombudsman.nl
www.nationaleombudsman.nl

Doorkiesnummer

Datum

xxxxxxx

Ons nummer

xxxxxxxxxxxxxx

Uw brief

Uw kenmerk

Bijlagen

2

Behandelend medewerker

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Onderwerp

Bescherming beslagvrije voet bij
beslag op bankrekening

¹ Belastingdienst, CJIB, DUO, LBIO, SVB en UWV.

Ons nummer
2016.31625

2

- Het is noodzakelijk dat er een wettelijke regeling komt voor een beslagvrije voet bij bankbeslag;
- Bankbeslag mag niet wordt gelegd bij mensen die wel willen maar niet kunnen betalen. Zinloze en onnodige bankbeslagen moeten zo veel mogelijk worden voorkomen.

De Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) heeft bij het eerste uitgangspunt een voorbehoud gemaakt. Gerechtsdeurwaarders hebben een 'ministerieplicht' en werken in opdracht van de schuldeiser. Zij kunnen het (via bankbeslag) geïnde bedrag niet zonder toestemming van de opdrachtgever terugbetalen aan de schuldenaar als blijkt dat de beslagvrije voet geschonden is. Wel kan men van de gerechtsdeurwaarder verlangen dat hij zijn opdrachtgever hiertoe adviseert, aldus de KBvG. Overigens onderschrijft de KBvG de noodzaak van een wettelijke regeling en zal zij hierover in de tweede helft van 2017 een preadvies uitbrengen.

Behoorlijke invordering via bankbeslag

Hierbij expliciteer ik wat naar mijn oordeel een burger van een overheidsinstantie of een gerechtsdeurwaarder mag verwachten als deze beslag legt op zijn bankrekening. Hieraan zal ik klachten over bankbeslag toetsen.

Beslag leggen op de bankrekening is een ingrijpend incasso-instrument. Het kan de burger in acute financiële problemen brengen en kan schadelijke maatschappelijke gevolgen hebben. Bij het gebruik van dit instrument behoren overheidsinstanties en gerechtsdeurwaarders dan ook extra zorgvuldig te werk te gaan.

In ieder geval houdt dit in dat de beslaglegger de beslagene kort na het bankbeslag erover dient te informeren dat - als hij door het bankbeslag in financiële problemen is gekomen - hij de beslaglegger kan vragen om het geïnde bedrag geheel of gedeeltelijk te restitueren.

Als de beslagene binnen een redelijke termijn aangeeft dat er door het bankbeslag een financiële noodsituatie is ontstaan, behoort de beslaglegger hem in de gelegenheid te stellen om dit door middel van bewijsstukken aannemelijk te maken. Van een financiële noodsituatie is sprake als betrokkene door het bankbeslag minder saldo overhoudt dan de beslagvrije voet (het bestaansminimum dat geldt bij beslag op loon of uitkering). Als de schuldenaar de financiële noodtoestand naar het oordeel van de beslaglegger voldoende aannemelijk heeft gemaakt, zal de beslaglegger het al uitgewonnen bankbeslag moeten terugdraaien voor zover de beslagvrije voet hierdoor is aangetast.²

---

² Zie rapport Nationale ombudsman 2017/003 van 25 januari 2017

Ons nummer

2016.31625

3

De Nationale ombudsman onderkent dat de gerechtsdeurwaarder gebonden is aan zijn ministerieplicht en beperkte bewegingsruimte heeft. Wel mag de burger van de gerechtsdeurwaarder verlangen dat hij oog heeft voor de ontstane noodsituatie van de schuldenaar, dat hij zijn opdrachtgever hierover informeert en hem adviseert om in te stemmen met (gedeeltelijke) terugbetaling. Als de opdrachtgever een overheidsinstantie is vergt behoorlijk overheidsoptreden dat deze meewerkt aan het zo nodig terugdraaien van het bankbeslag. Hierover dienen zij afspraken te maken met de deurwaarder.

Het ligt voor een belangrijk deel in uw macht om nu al de beslagvrije voet bij bankbeslag toe te passen. Ik roep u - en alle andere lokale, regionale en landelijke overheidsinstanties - op om hierin de komende tijd stappen te zetten.

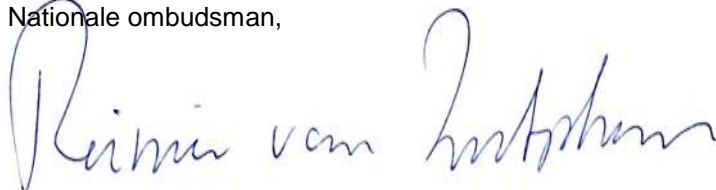
Wettelijke basis

Vandaag heb ik een brief gestuurd aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (zie bijlage 2). Daarin dring ik er op aan dat zij zo spoedig mogelijk een wettelijke regeling realiseert ter bescherming van de beslagvrije voet bij bankbeslag.

Openbare brief

Deze brief is openbaar. Ik zal deze maandag 13 maart 2017 publiceren op de website van de Nationale ombudsman, tegelijk met de brief aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Met vriendelijke groet,
de Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen

Ons nummer

2016.31625

4

Bijlagen:

- Verslag Rondetafelbijeenkomst van 26 januari 2017 (niet openbaar)
- Brief aan mw. drs. J. Klijnsma, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van 9 maart 2017 (openbaar)

Cc:

- Mw. drs. J. Klijnsma, staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
- Vaste commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid van de Tweede Kamer